

09.09.2019

Москалець В.

Історія однієї перемоги: чого я навчилася в американських аспірантів

<...> Нечасто трапляються оптимістичні приводи написати статтю про академічне життя. Зазвичай ми згадуємо про низькі зарплати, непевність та прекарну працю. В Україні до цього списку додаються корупція та плагіат. Але саме один із таких оптимістичних прикладів я спостерігала під час стажування на програмі Фулбрайта – історію успіху та перемоги профспілки аспірантів в Іллінойського університету в Чикаго після кількатижневого страйку навесні 2019 р. Цей випадок досить унікальний, саме тому про нього багато писали американські медіа, а досвід цієї профспілки перейняли інші університети Чикаго ([Спільне](#)).

Після розмов зі страйкарями я замислилася й вирішила порівняти, які можливості дає профспілковий рух для розв'язання проблем молодих науковців у США та в Україні. Я писала дисертацію на спільній програмі українського та польського університетів і, навчаючись у двох закладах, спостерігала за двома моделями аспірантури. Про американську аспірантуру, куди багато хто мріє потрапити, я чула від колег, але під час стажування могла познайомитися з проблемами американських аспірантів.

<...> Аспірантура в США

Аспірантура в Америці триває зазвичай п'ять років, протягом яких аспіранти слухають курси, проводять дослідження та викладають – переважно проводять семінари або ведуть мовні курси. На відміну від України, перші два роки навчання дуже інтенсивні й насичені навчальними курсами, а вже самі дослідження починають робити пізніше. Зазвичай, щоб захистити дисертацію, обсяг і глибина якої серйозніша, ніж в Україні, потрібно шість-сім років. Для завершення праці шукають додаткові гранти. Значна частина аспірантів, особливо великих та відомих університетів, – це іноземні дослідники, яким увесь процес ускладнюють візові питання та заборона працювати поза університетом чи понад визначену кількість годин.

Аспіранти в США отримують справді великий викладацький досвід. Робота в університеті [займає](#) двадцять годин на тиждень і [означає](#) повну відповідальність за курс, включно зі складанням силабусу та консультаціями. Для порівняння, в Україні я майже не викладала – лише інколи вела семінари в межах практики. В Польщі навантаження було більшим і також передбачало складання силабусу та керування всім курсом, але не могло перевищувати 90 годин на рік (здебільшого це був один курс у семестр).

Оскільки викладати та досліджувати доводиться багато, а канікули витрачаються, наприклад, на поїздки в архіви, то американські аспіранти розраховують утримувати себе зі стипендії. Це відрізняє їх від студентів-

бакалаврів, які живуть за зароблені гроші, гроші батьків та платять за навчання з позики в банку. В аспірантурі покладатися на батьків уже не личить. Український аспірант чи аспірантка, натомість, не дуже розраховує на офіційну стипендію і, маючи більше вільного часу, шукає додатковий заробіток одразу. Втім, його навряд чи вважатимуть університетським працівником, і впливу на рішення кафедри аспіранти не мають.

[Повний текст](#)